

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 212-07/14-13/ EPA 1876-VI
Ljubljana, 25. 4. 2014

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14) sprejela naslednje

M n e n j e

o Končni oceni neposredne škode na stvareh zaradi posledic poplav, visokega snega in žleda med 30. januarjem in 27. februarjem 2014

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na 35. seji 23. 4. 2104 obravnavala Končno oceno neposredne škode na stvareh zaradi posledic poplav, visokega snega in žleda med 30. januarjem in 27. februarjem 2014, EPA 1876 – VI (v nadaljevanju: končno poročilo), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada (v nadaljevanju predstavnik predlagatelja).

Komisija **se je seznanila** s končnim poročilom.

Predstavnik predlagatelja je povzel vsebino končnega poročila. Glede na obseg (po površini) in na finančno škodo je šlo za največjo naravno nesrečo v Sloveniji doslej. Nesreča je prizadela mnoge lokalne skupnosti in celotne regije ter povzročila škodo na infrastrukturi (cestna, železniška, električna...) in v naravnem okolju, predvsem v gozdovih. Na podlagi sklepa Uprave RS za zaščito in reševanje so občinske komisije pričele z ocenami škode že 12. februarja 2014. Končno poročilo o oceni vseh škod je Državna komisija za ocenjevanje škode sprejela 24. marca 2014.

Celotna ocena škode je nekaj manj kot 430 milijonov evrov. Struktura škode pa je naslednja:

- v gozdovih in na gozdnih cestah 214 milijonov;
- na energetske infrastrukturi 80 milijonov evrov;
- v gospodarstvu 42 milijonov evrov;
- na vodotokih 13 milijonov evrov;
- na državnih cestah za malo manj kot 9 milijonov evrov;
- na kulturni dediščini za okoli 3 milijone evrov.

Državna komisija za ocenjevanje škode je 24. marca 2014, ob potrditvi končnega poročila, potrdila tudi sklep, da je neposredna škoda na stavbah, gradbeno inženirskih objektih in vodotokih preseгла 0,3 promila načrtovanih prihodkov državnega proračuna v letu 2014 (to je 2.586.535,65 evrov) in je tako presežen limit za uporabo sredstev državnega proračuna v skladu z Zakonom o odpravi posledic naravnih nesreč in dosegla limit za evropsko pomoč.

Pri oceni škod so bili uporabljeni predpisani obrazci, ob tem so nastali določeni stroški, ki jih bodo občine dobile povrnjene.

* * *

V končnem poročilu je predstavljena meteorološka situacija, ki je vladala v državi v februarju 2014 in jasno je, da naravnih nesreč tako velikih razsežnosti, kot je bila letošnja, ni mogoče predvideti, niti jih preprečiti. Zato pa je odločilno pravilno in pravočasno ukrepanje, ko do naravne nesreče že pride, saj tako zmanjšamo škodo in olajšamo življenje prizadetih prebivalcev. Ponovno se je izkazala solidarnost, pomen prostovoljnega dela in nenadomestljivo angažiranje gasilcev, delavcev civilne zaščite in uslužbencev drugih služb. Pri tem so se pokazale tudi nekatere pomanjkljivosti v delovanju sistema civilne zaščite, v primeru tako specifičnih naravnih nesreč, kot je bila žled. Pomanjkljivosti v sistemu je potrebno realno oceniti in v obstoječi sistem vgraditi izboljšave, zato, da bodo naslednjič v naprej jasna pravila ustreznega ravnanja.

Komisija je podprla pripravo analize funkcioniranja sistema, ki ga pripravlja Uprava RS za zaščito in reševanje. Člani komisije so poudarili velik pomen ustreznih navodil za delovanje lokalnih skupnosti, za župane in vodje civilne zaščite. Opozorili so, da je postopek po katerem se lokalne skupnosti same odločajo glede angažiranja vojske neustrezen, saj je v primeru nesreč kot je bila letošnja, treba oceniti težavnost razmer na širšem območju, kar pa je lažje storiti z nivoja države. Komisija zato pričakuje, da bo Uprava RS za zaščito in reševanje izdala jasna navodila za takšne primere in da v prihodnje ne bo prihajalo do dilem glede hierarhije odločanja.

Člani komisije menijo, da je treba še bolj sistematično kot doslej izobraževati župane in druge uslužbence lokalnih skupnosti, ki so odgovorni za pripravo in izvajanje ukrepov pri elementarnih nesrečah. Vsak od odgovornih bi moral biti najmanj 1 dan na leto na izobraževanju v centru Uprave RS za zaščito in reševanje na Igu. Komisija je opozorila tudi na nejasno vpetost pripadnikov vojske v sistem zaščite in reševanja.

Predstavniki predlagatelja so prisluhnili predlogom, zagotovili so, da je analiza delovanja sistema ob letošnji februarski ujmi pripravljena, vendar pa sistema zaščite in reševanja kot ga imamo vzpostavljenega, ne bo postavila na glavo. V sistemu so bile določene pomanjkljivosti, bilo pa je tudi veliko pozitivnih izkušenj, zato bodo v načrte ravnanja ob naravnih nesrečah vnesene nekatere izboljšave, preverjeno bo tudi ali bi nekatere nivoje vodenja centralizirali ali jih vodili na nivoju regije. Pri tem so predstavniki predlagateljev opozorili, da imamo v Sloveniji pripravljenih 11 načrtov ukrepanja za različne elementarne nesreče, vendar med njimi ni bilo takšnega za žled, tako, da se je v tem primeru uporabljal načrt za poplave, ki je bil glede na stanje na terenu najbolj ustrezen. Poudarili so, da naš sistem reševanje in zaščite temelji na gasilcih in pripadnikih civilne zaščite, vojska je uporabljena samo v primeru, če omenjeni službi nimata dovolj ljudi ali opreme.

Člani komisije so v razpravi opozorili tudi na standarde pri postavljanju daljnovodov v prostor. Menili so, da morajo tudi elektro distributerji preveriti svoje standarde in vzpostaviti nove preventivne ukrepe glede postavljanja daljnovodov, ali je treba uporabljati močnejše stebre, spremeniti način in širino čiščenja koridorjev okoli daljnovodov ter opraviti resen premislek o vkopavanju daljnovodov, vsaj tam, kjer gre za kritična območja.

Komisija se zaveda, da je nastala škoda po velikosti in strukturi zelo velika in je ne bo mogoče v celoti pokriti iz državnega proračuna ali drugih virov. Tudi tiste lokalne skupnosti, ki so bile v tej ujmi najbolj prizadete, so že porabile vsa predvidena proračunska sredstva za sanacijo elementarnih nesreč. Zato je zelo pomemben tudi vir iz evropskega solidarnostnega sklada, na katerega je Vlada RS oziroma Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo posredovalo vlogo za dodelitev sredstev. Glede na izkušnje, finančna sredstva v višini med 15 in 20 milijonov evrov lahko pričakujemo v roku 1 leta.

Komisija se je seznanila tudi postopki začetka sanacije, za katero je država z interventnim zakonom namenila 15 milijonov evrov, prvi del sanacije pa je bil usmerjen v gozd, predvsem zaradi možnih dolgoročnih posledic ter v sanacijo električne napeljave. Vsa nadaljnja finančna sredstva za sanacijo pa bodo morala biti načrtovana v skladu s pripravljenimi sanacijskimi programi v proračunih ministrstev, lokalnih skupnosti ter prizadetih podjetij.

Komisija se je seznanila s končnim poročilom.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Rajko Fajt.

Predsednik
Rajko Fajt, l.r.